

Puntdevista 83. Més qüestions de la LOMLOE ... (2/2/2021)

En l'anterior puntdevista es van comentar alguns aspectes generals de la LOMLOE, nova llei d'educació amb que ens premia el govern central. Ara entrarem en alguns dels aspectes més concrets. I la major concreció és la derivada de l'aplicació del currículum. Perquè cada nova llei sempre ha anat acompanyada d'un nou currículum, si bé alguns d'ells no s'han arribat a aplicar mai per falta de temps per publicació d'una altra llei.

Recordem que el currículum és el conjunt de prescripcions respecte als continguts, objectius i criteris d'avaluació que determina el govern central amb caràcter obligatori per a tot l'estat, amb caràcter "bàsic", diuen ells. Per tant, teòricament, afecta directament al que s'ha d'ensenyar a les aules cada curs i etapa educativa no universitària i, lògicament, el que s'ha d'avaluar. El currículum determinat pel govern central es veu ampliat amb el determinat pels governs autonòmics i els propis centres, en proporcions diverses segons les respectives lleis. En aquesta darrera s'assenyala que l'estat determina el 50% del currículum pels territoris que tenen "llengua co-oficial" i el 60% per a la resta, tornant així a percentatges assenyalats en lleis més anteriors. Però això dels percentatges mai no ha estat un tema clar, i menys encara hi ha hagut interès en aclarir-ho.

Com es mesura el pes d'un currículum per poder saber que és la meitat del total? Quan el ministeri encarrega a equips de docents que facin el currículum de totes les assignatures, com determina que allò solament demana la meitat del temps i esforç que els alumnes han d'aplicar en l'aprenentatge escolar? Només cal veure publicat el currículum de les lleis anteriors per advertir que això de les proporcions és una mera quimera. Més quan les proves d'àmbit estatal que fa el ministeri les realitza a partir del currículum que ell mateix determina.

A Catalunya des de fa gairebé deu anys s'està treballant en un currículum propi en base a les anomenades "competències bàsiques", força allunyades de les fites d'aprenentatge que han anat sorgint del ministeri, de manera que cal pensar que ara no tirarem endarrere en aquest terreny. Perfectament, el ministeri podria adoptar el nostre currículum i oferir-lo de model per a la resta de l'estat, perquè l'esforç aquí desenvolupat no s'ha fet enlloc. En tot cas, sempre ens queda el recurs que m'explicava un alt càrrec d'ensenyament del País Basc, quan deia: "nosaltres no discutim les disposicions del ministeri, fem el que nosaltres creiem convenient". N'hauríem de prendre nota.

Com deia, com una part del currículum hi ha l'avaluació dels aprenentatges dels alumnes. Al respecte, l'extinta llei Wert havia establert unes proves globals al final de la ESO i el batxillerat, les equivalents a les antigues revàlides, i que van ser motiu de fortes crítiques i controvèrsies, perquè les dissenyava el propi ministeri. I cal suposar tenint present aquell desig "*de espanyolitzar a los alumnos catalanes*". Així que la nova llei segueix com fins ara en aquest terreny, i els alumnes no tenen cap prova externa amb

conseqüències sobre les seves qualificacions, a banda de les fetes pel propi centre fins a la selectivitat per accedir a la universitat.

Cal assenyalar que amb això som diferents de tots els països avançats, que tenen proves externes per acreditar els títols d'educació no universitària, si bé el estats descentralitzats, com és el cas d'Alemanya, deixen en mans de les administracions descentralitzades la seva confecció i aplicació. Jo personalment ja m'he manifestat diverses vegades demanant aquestes proves a càrrec del govern de Catalunya, que ara es limiten a ser orientatives – al batxillerat no n'hi ha –, i no tenen cap incidència sobre la qualificació dels alumnes. Hauríem de pensar les raons de perquè les fan els altres països amb els que ens emmirallem en altres coses.

Un altre tema que va i ve en les diverses lleis és el paper del consell escolar dels centres, òrgan de participació dels diversos estaments escolars: direcció, docents, famílies, alumnes, personal no docent, administració local ... Va començar sent l'òrgan de govern dels centres, en la LODE del 1985, amb unes atribucions clarament excessives i utòpiques per un òrgan col·lectiu al front d'un organisme amb responsabilitats professionals, a més de socials, per acabar com un òrgan de simple participació. Ara, en el cas dels centres públics, es mantenen les funcions participatives de *valorar* però s'afegeix la d'*aprovar* el projecte educatiu del centre, la seva programació general i *decidir* sobre l'admissió dels alumnes. És a dir, s'amplien les seves funcions en algunes qüestions que tenen clara vessant professional i que poden portar tensions entre pares i docents. En els centres concertats no es demana l'esmentada aprovació. Sembla clar, doncs, que no s'acaba de trobar la funció consensuada d'aquest òrgan de participació, demostrant-se així que encara falta pràctica social participativa sense envair atribucions que han de ser responsabilitat professional, encara que després se n'hagi de demanar comptes.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)